



**Warageŋ de Wël ke Lëk në
Tuaany de Thukari tënë
Amëdhiëeth ku Kɔc enyìn tiiit**

**Diabetes Information Sheet for
Parents and Carers**

Yin aci mēnh-du yök ke nɔŋ baŋ tuer de tuaany thukari (type1 diabetes). Yin cī leec në ke cin wuɔ nyuɔth e lëkë.

Kë nyic ku tuer e ye pan abun loi eku bī piöoc gam, wok wic bī mēnh-du yë guɔp paal piny ku mit puɔu pan abun ku tenë yin ba ciën dāk de puɔu dëk mēnh du aye nyic tiŋ apiath. Bāny-dīit muk pan abun (school principal) abī dhil luui kenë yīin bā ajuieer dë ka ke pial guɔɔp ye luɔi ŋek rɔt loi tenë mēnh du. Nē kööl kök ke bāny-dīit muk pan abun alëu kuɔony do thiëc tenë baany puoŋ mac bëi ka abun bī kuer puoŋ do bī yin ke gor mēnh-du yök thīn. Të wic yin yeen bī mēnh-du tääu pan abun ka na cī mēnh-du tɔ pan abun wēn thëer ke ka lëu bī naŋ gāau thīn koor në kaam juirë kāŋ.

Në rin bī ka wic mēnh-du keek yök ke pan abun abī ke dhöl kāk kuany cök:

DHÖL 1. Ajuieer ka ke pial guɔp ye luɔi ŋek në rɔt

Yen ajuieerë abī yic dhil naŋ:

- Ka juëc nyooth tuaany thukari tɔ ke mēnh-du
- Thura de mēnh-du
- Ka bī pan abun keek looi në kony de mēnh-du të bī yen tuaany thukari luɔi thīn të tɔ yen pan abun ku bī ka ke lo nhial de riem (hypoglycaema) ka hyperglycaemia (lo piny ka lo nhial golköth tɔ në riemic)
- Ka bī keek juir tenë kɔc lui pan abun bī mēnh-du kony, cīt bī mēnh abun kuɔony në të yen ka ke pial guɔp-de luɔi thīn ku ka bī luui juir bikë ka ke loi thook pëëi rōŋ ke luɔi cɔk tō.
- Ajuieer de kë bī looi të tul kë rilic
- Ka-kuɔn nyooth të tō yin thīn ku të lëu bī yīin yök thīn/jam kenë yīin të nɔŋ yen kë cī tuöl ku ka nyooth ɣän ke yök raan dët të liiu yīn
- Juieer bī thura ku wël ke lëk tō ne rin ke mēnh-du në wët de ka wic mēnh-du keek bī keek tääu të tō pan abun cī mat
- Thāny-duɔn galam/cin kene ku thāny galam de bāny-dīit pan abun, bī nyuɔth mēn ke yin cī yekënë kuen ku ke mēnh-du acenë jam kenë yeen në të cenë ajuieer luɔi thīn.

Raan lon kīim ye mēnh-du tiŋ abī wël ke lëk gam në wët kuaŋ tuaany thukari ku ka rōŋ në nyeci tuaany ku lon ka ke nyeci tuaany bī dac looi të cīn gāau.

DÖT: Mëdhiëeth ka ye lëk keek bikë thëc cië mēnh abun tō në tiëŋ de pan abun ku bī juir cīt mēn-de yekënë. Acit mēn cānh mēnh lo ku bī dhuk pan abun ku në kaam ka të ŋootë ku thök tiëŋ pan abun.

DHÖL 2. Gät piny ku gam de wël cî akim keek gôt bi keek loom raan tuaany

Kuat ebën de ka ke nyɛi tuaany kedhia wïc mɛnh-du keek abî dhil wïc nê wët bî gät bány-díit de thukul agut wël lèk kɔc tē yenē wal gam thîn ku lööm-den. Yîn bî wël cî gät piny ku cî keek yiék rin cî gôt apiath nê wal kôth ku ka ye keek cam ye yâth pan abun (cît mɛn kē yenē golkkôth tō riɛmic them ku galam de inthulin (insulin pen)).

Yîn bî thiëc ba ka yenē tuaany thukari tō kenē mɛnh-du bî tō ke bî ya luui nê aköl lui pan abun yiic kedhia.

Na wïc yeen bî mɛnh-du wal ku ka ke nyɛi tuaany ya looi nê rɔt tē tō yen pan abun ke wët de thiëc (request) cî gôt abî wïc. Bány-díit de pan abun yen ka ka lëu bî yeen gam mɛn ke mɛnh tōŋ cî week peei alëu bî wal lööm ku ka ke nyɛi de tuaany looi nê rɔt apiath. Bány-díit pan abun alëu bî tō ke bî wët de akim wïc nê rin ke ye kân.

Wët dët eya, atō ke ye lon de pan abun bî kâŋ tîŋ apiath bî luui bî lööm wal/lon luoi ka ke nyɛi de tuaany ye raan looi apiath. Lon kuëny luoi cök dët aye wïc tē tō mîth ke abun ke kek ŋot ke kek kor ka cikē rōth lëu nê muk kepäc ku yekē rōth gɛci nê kuɔɔny de kɔc-dît.

Tē tō mîth ke abun ke kek lëukē bikē wal lööm ku loikē lon de ka ke nyɛi tuaany kepäc, lon-den ye kek dhöl piath ke lööm wal cî akim keek gôt abî keek ya kuɔny bikē lon-den nyic apiath. Cît mɛn de kân, mîth kök ke abun alëu bikē lööm wal ku lon de nyɛi tuaany nhiaar bikē looi yōnden de piöocic (classroom).

Lëkē pan abun eya mɛn ke mɛnh-du acɛŋ kē cî gôt nyooth kuat tuaany ku tē rëer yen thîn (medical alert bracelet) ku guën de luuŋ ye cɛŋ kɔc yiëth (necklace). Aye Diabetes Australia-NSW lueel bî mîth ke abun bikē tōŋ de käk cɛŋ.

DHÖL 3. Jam wenē akim-du

Aye pan abun nhiaar bî wët-duɔn bî yîn jam wenē akim-du/kɔc tîŋ ka ke tuaany thukari de mɛnh-du tē lëu yen rɔt. Yîn bî yiék *Awerɛŋ yenē Akim Tîŋ (Authorisation to Contact Medical Practitioner)* Foom thiöŋjic.

Lon Wëër Thok nê Telefuun

Na wïc wël juëc kök ke lèk ke yîn jam wenē/gätē Bány-díit Pan Abun.

Na wïc raan wëër thok bî yîin kuɔny ke yîn cɔl Lon Raan Wëër Thok de Telefuun (Telephone Interpreter Service) tō tē 131 450 ku thiëc raan ye thoŋ-du waaric. Raan ye telefuun liep abî pan abun cɔl ku bîi raan wëër thok nê telefuunic bî yîin kuɔny ba jam. Yîn cië bî thiëc ba wëu cuat piny nê wët de ye lon kân.

Alɛɛc kɔc cî kony. Ke wël käk ka ke mëëtē keek yiic nê dhöl kuɔny de Diabetes Australia- NSW.